

ДЕНСАУЛЫҚ САЛАСЫ
КІШІ ТОП
ҚИМЫЛДЫ ОЙЫН
КАРТОТЕКАСЫ

№1. Күн мен жаңбыр.

Ойын шарты: Балалардың алаңның бір шетінен немесе бөлмеге қойылған орындықтардың артында тізерлеп отырады да «терезеге» орындықтың арқасынан қарайды.

Тәрбиеші: «Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады», - дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр.

«Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!» деген сигналды естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады.

Тәрбиеші қайтадан: «Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер», - дейді, ойын қайта басталады.

№2. Допты қуып жет.

Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға доп салынған кәрзеңкені көрсетеді де алаңның бір жағында өзімен бірге қатарласа тұруды ұсынады. Одан кейін кәрзеңкеден доптарды алып, балалардан алысқа, әр жаққа лақтырады.

Балалар доптарға жүгіреді, оларды алып кәрзеңкеге салады. Ойын қайталанады.

Балалар қанша болса, доп та сонша болуы керек. Олардың әрқайсысы допты қуып жетіп, кәрзеңкеге салады.

Керек құралдар: Түрлі түсті доптар
Педагог кімнің қандай доп әкелгенін жариялайды:

№3. Маған қарай жүгіріңдер.

Ойын шарты: Балалар бөлменің бір қабырғасын бойлай қойылған орындықтарда немесе алаңды жағалай отырады. Тәрбиеші бөлменің қарсы бұрышына немесе алаңның ең алыс бұрышына барып:

«Маған қарай жүгіріңдер», - дейді. Балалар оған қарсы жүгіреді. Тәрбиеші оларды қолын жайып қарсы алады. Балалардың бәрі келіп, тәрбиешінің қасына жиналып болғаннан кейін, ол серуендеуді ұсынады.

Балалар өздері жүргісі келген жерде емін-еркін тәрбиешімен бірге бөлме ішінде жүреді.

Тәрбиеші бұдан кейін: «Үйге қарай жүгіріңдер» - дейді. Балалар жүгіріп барып орындықтарына отырады.

№4. Ұшақтар

Ойын шарты:

Балаларды ойын алаңына еркін тұрғызып, тәрбиеші өзі ұшақ болып көрсетеді.

Тәрбиеші «Ұшақтар ұшады!» деген кезде барлық бала ұшақ болып ұшады. «Ұшақтар қона бастады!» дегенде барлық бала өз орындарына келіп қона бастайды.

Тәрбиешінің бастауымен ойын жалғасады.

№5. Қояндар мен қасқыр

Мақсаты: Балаларды алғырлыққа, қырағылыққа, татулыққа тәрбиелеу. Ептілік қасиеттерін арттыру. Денсаулықтарын шынықтыру.

Шарты: Бір бала қасқыр болады, ал қалған балалар қояндар болады. Жайлымға шыққан қояндарды қасқыр қуады.

Тәрбиеші:

- Секеңдеңдер қояндар,

Жүгіріңдер жортыңдар- деген кезде, қояндар үйлерінен шығып секеңдеп ойнайды. Осы кезде қасқыр апанынан шығып қояндарды қуа жөнеледі. Ұстап алған қояндарды апанына апарады.

Осылай 3-4 қоянды ұстағаннан кейін ойынды басқа бала жалғастырады.

Ойын 2-3 рет ойналады.

№6. Сұр қоян жбуынады.

Мақсаты: Қимыл қозғалыс қабілеттерін арттыру, тілдерін дамыту, ептілікке тәрбиелеу.

Шарты: Балалар шеңбер жасап тұрады.
Қоян болған бала ортаға шығады.

Балалар: Қоян, қоян тұршы,

Беті, қолды жбушы

Айнаға қарашы

Шашыңды тарашы

Енді бізді қушы.

Қоян қимылмен көрсете отырып жасап, тұрады.

Енді бізді қушы дегенде, балаларды қуа жөнеледі.

Ойын 4-5 рет қайталанады.

№7. Қайда жасырылғанын тап

Мақсаты: Балаларды қырағылыққа,
байқампаздыққа үйрету,
бірлікке, татулыққа тәрбиелеу

Шарты: Балалар бөлменің бұрышында
тұрады.

**Тәрбиеші жалаушаны тығатынын
айтады.** Балалар теріс қарап көзін
жұмады, тәрбиеші жалаушаны тығып
қояды да «болды», деген де балалар
жалаушаны іздейді.

Тапқан бала жалаушаны тығады.
Ойын 2-3 рет қайталанады.

№8. Ұстап ал!

Мақсаты: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.

Шарты: Балалар алаңда тұрады. Тағайындап алынған ұстағыш-бала ортада тұрады. «1-2-3, ұстап ал!»- деген белгі бойынша, балалар ұстағыштан қаша жөнеледі, ұстағыш болса біреуін ұстап, қолын тигізеді. Кімді ұстайды, сол аланның шетіне барады.

Ұсыныс: ойынның басқа түрлерін пайдалануға болады: «Қуып жет те, ұстап ал», «Ұстап ал, шеңберде» т.б.

№9. Кім кетті?

Мақсаты: Балалардың есте сақтау қабілеттерін арттырып, байқампаздыққа тәрбиелеу.

Шарты: Балалар шеңберге немесе жарты шеңберге тұрады. Тәрбиеші балаларға қасындағы баланы дұрыс есте сақтау керектігін түсіндіреді, содан кейін сол баланың көзін байлап қояды.

Балалардың біреуі тығылып қалады.
Тәрбиеші баладан кім жоқ екенін сұрайды.
Егер бала тапса, сол баланың көзін жұмады.
Ойын 3-4 рет қайталанады.

№10. Ұшатын құстар

Мақсаты: Балаларды табиғат құбылыстарын салыстыра білуге үйрету және қырағылыққа тәрбиелеу, құстар сияқты ұша білу қабілеттерін бақылау, тәрбиешінің берген белгісін тиянақты тыңдай білуге үйрету.

Шарты: Алаңның бір жағында құстар ұшып жүреді. Тәрбиеші құстар ұшты дегенде, қанаттарын желіп алаңда құстар ұшады.

Тәрбиеші дауыл соқты дегенде құстар ұшып барып қабырғадағы сатыларға шығып алады, ал тәрбиеші дауыл басылды дегенде сатыдан түседі де ұшуларын жалғастырады.

№11. Аюдың апанында

Мақсаты: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.

Шарты: Бір жақта аюдың апаны болады. Екінші жақта балалар тұратын үй болады. Тәрбиеші аюды балалардың ішінен біреуін тағайындайды. Тәрбиеші: «Балалар қыдырып келіңдер», - дегенде балалар үйлерінен шығып, саңырауқұлақ теріп, көбелек ұстап, орманда қыдырады /еңкейеді, түзеледі, басқа қозғалыс жасайды/.

Олар дауыстап айтады:

-Біз аюдың қасында , Жеміс- жидек тереміз,
Аю ұйықтамайды, Аю ырылдайды.

«Ырылдайды», - деген сөзден кейін аю үйлеріне қашып бара жатқан балаларды ұстай бастайды. Аюдың қолы тиген балалар аюдың апанында қалады. Бірнеше рет ұсталғаннан кейін аюдың рөліне басқа бала тағайындалады. Ойын 3-4 рет қайталанады.

№12. Автобус

Мақсаты: Балалар қатарға бір-бірден тұрады. Тәрбиеші автобус жүргізушісі. Қалғандары жолаушылар.

Тәрбиеші дыбыс берген кезде автобус жылжи бастайды. Ең әуелі баяу кейін жылдам, жылдамырақ жүреді. Балалар жүрісті баяулатады.

Жүргізуші автобусты тоқтатады. Ойын тағы жалғасады.

№14. Жел көбік ойыны

Мақсаты: Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, жақын-жақын дөңгелене тұрады. Тәрбиешіге қосылып олар мына өлеңді айтады.

**Көпіре гөр көбік-шар,
Көпіре гөр кеңіп шар.
Осы күйі қал тұрып,
Кете көрме жарылып.**

Өлеңді айтып бара жатып балалар дөңгелек шеңберді кеңейте түседі.

Тәрбиеші: «Жел көбік жарылды» деген кезде барлық балалар қолдарын төмен түсіріп, бір дауыспен. «Тарс етті», - дейді де тізерлеп отыра кетеді.

Тәрбиеші жаңа көбік үрлеуді ұсынады: балалар орындарынан тұрады, қайтадан дөңгелектеніп тұрады, ойын қайта басталады.

